

საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის მინისტრის

KA060113487498414

ბრძანება №571

ქ. თბილისი

25 / სექტემბერი / 2014 წ.

შპს „ჯორჯიან უოთერ ენდ ფაუერი“-ს თეთრიხევის ჰიდროელექტროსადგურის ექსპლუატაციაზე გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის გაცემის შესახებ

„ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ“ საქართველოს კანონის 24 მუხლის მე-4 პუნქტისა და „გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-4 მუხლის პირველი პუნქტის „მ“ ქვეპუნქტის საფუძველზე

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა:

1. გაიცეს შპს „ჯორჯიან უოთერ ენდ ფაუერი“-ს თეთრიხევის ჰიდროელექტროსადგურის ექსპლუატაციაზე გარემოზე ზემოქმედების ნებართვა - ქ.თბილისში, თეთრიხევის დასახლებაში.
2. ნებართვა გაიცეს განუსაზღვრელი ვადით;
3. შპს „ჯორჯიან უოთერ ენდ ფაუერი“-მ უზრუნველყოს ეკოლოგიური ექსპერტიზის №44 (19.09.2014წ.), დასკვნით გათვალისწინებული სანებართვო პირობების შესრულება;
4. ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს შპს „ჯორჯიან უოთერ ენდ ფაუერი“-ს; ბრძანება ძალაში შევიდეს შპს „ჯორჯიან უოთერ ენდ ფაუერი“-ის მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
5. ეს ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს ზემდგომ ადმინისტრაციულ ორგანოში - საქართველოს მთავრობაში (თბილისი, ინგოროყვას ქუჩა N7) ან თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანი, მე-12 კმ. N6) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში.

საფუძველი: გარემოზე ზემოქმედების ნებართვების დეპარტამენტის უფროსის თამარ შარაშიძის მოხსენებითი ბარათი; შპს „ჯორჯიან უოთერ ენდ ფაუერი“-ის წერილი (№7951/09; 04.09.2014); ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა № 44; 19.09.2014 წ.

მინისტრის მოვალეობის შემსრულებელი

მაია ბითაძე

საქართველოს ბარემოსა და ბუნებრივი რესურსების
დაცვის სამინისტრო
MINISTRY OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND NATURAL RESOURCES OF GEORGIA

საქართველო, 0114, თბილისი, გულუას ქ. 6, ტელ: 272-72-00, 272-72-20 ფაქსი: 272-72-37

ეკოლოგიური ექსპერტიზის
დასკვნა პროექტზე

№ 44

19 სექტემბერი 2014 წ.

1. საერთო მონაცემები

1. საქმიანობის დასახელება – თეთრიხევის ჰიდროელექტროსადგურის ექსპლუატაცია.
2. საქმიანობის განმახორციელებლის დასახელება და მისამართი – შპს „ჯორჯიან უოთერ ენდ ფაუერი“. კოსტავას 1 შეს. #33.
3. საქმიანობის განხორციელების ადგილმდებარეობა – ქ.თბილისი, თეთრიხევის დასახლება.
4. განაცხადის შემოსვლის თარიღი – 05.09.2014 წ.
5. მონაცემები პროექტის შემდგენელის შესახებ – შპს „გეო კონსტალტინგ“

II ძირითადი საპროექტო გადაწყვეტილებანი

გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის მიღების მიზნით, შპს „ჯორჯიან უოთერ ენდ ფაუერის“-ს მიერ, ეკოლოგიურ ექსპერტიზაზე წარმოდგენილია თეთრიხევის ჰიდროელექტროსადგურის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში.

:

გზშ-ს ანგარიშის თანახმად

თეთრიხევი ჰესი მოწყობილია სამგორის ზედა მაგისტრალურ არხზე და მდებარეობს ქ. თბილისის გარეუბანში, ორხევიში, თეთრიხევის დასახლებაში და მისი საპროექტო დადგმული სიმძლავრეა 12 მგვტ.

თეთრიხევი ჰესი დროებით ექსპლუატაციაში გადაეცა 1952 წელს, ხოლო მუდმივ ექსპლუატაციაში 1955წელს. იგი მოდინების რეჟიმზე მომუშავე ჰიდროელექტროსადგურია. თეთრიხევი ჰესის ნაგებობათა კომპლექსი აერთიანებს წყალმიმღებს, სადაწნეო სატურბინო მილსადენს, ძალოვან კვანძს (ჰესის შენობას), გამყვან არხს, ღია და დახურულ გამანაწილებელ მოწყობილობებს.

თეთრიხევი ჰესი ჩართულია ქვეყნის ენერჯის სისტემაში 1952 წლიდან, უკანასკნელი ათი წლის განმავლობაში წელიწადში საშუალოდ გამოიმუშავებს 27 მლნ. კვტ.სთ-მდე ელექტროენერჯიას. ჰესის ზემოქმედება ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე მინიმალურია. შესაბამისად არაქმედების ალტერნატივა უგულვებელყოფილ იქნა.

გზშ-ს ანგარიშში დეტალურად არის განხილული ჰესის კომპლექსში შემავალი ნაგებობები.

სადაწნეო სატურბინო ლითონის, ერთძაფიანი, მილსადენის სიგრძეა 1010,0 მ, მისი შიგა დიამეტრი ცვალებადია: წყალმიმღებიდან გამოსვლისას მისი დიამეტრი 1940 მმ-ია, ხოლო ჰესის შენობაში შესვლის წინ 2340 მმ. ცვალებადია მილსადენის სისქეც, შესაბამისად 10 მმ-დან 19 მმ-მდე. მილსადენის საპროექტო გამტარუნარიანობაა 13,0 მ³/წმ. მილსადენი მდებარეობს მის გასწვრივ მოწყობილ ტრაპეციული განივკვეთის წყალსარინ არხში, რომლის ფსკერი და კედლები ზოგ ადგილას მცენარეული საფარით არის დაფარული, თუმცა ჰესის პერსონალის განცხადებით პერიოდულად იწმინდება.

მილსადენის ტრასის გასწვრივ მოწყობილია შვიდი საანკერო და შუალედური საყრდენი, რომელთა მდგომარეობა დამაკმაყოფილებლად უნდა შეფასდეს. ჰესის პერსონალის განმარტებით წყლის მილსადენიდან გაჟონვებს ადგილი არა აქვს.

სადაწნეო მილსადენის გასწვრივ არის გასხვისების ზოლი წყალსარინი არხის ფერდის კიდიდან 2,0 მ თითოეულ მხარეს, რომელზეც შესაძლებელია ტექნიკის

გადაადგილება საექსპლუატაციო, სარემონტო თუ შესაძლო ავარიის ლიკვიდაციის მიზნით.

გზმ-ს ანგარიშში სრულყოფილად არის აღწერილი ჰიდროკვანძის შემადგენლობაში შემავალი ობიექტები, კერძოდ, ჰესის შენობა, წყალმიმღები, სადაწნეო სატურბინო მილსადენი, ღია გამანაწილებელი მოწყობილობა, ზეთის საცავი, დახურული გამანაწილებელი მოწყობილობა.

გზმ-ს ანგარიშში განხილულია გარემოს არსებული მდგომარეობა, მათ შორის აღწერილია კლიმატი, გეომორფოლოგია, გეოლოგიური აგებულება, საშიში გეოლოგიური პროცესები, ტექტონიკა, სეისმურობა, ჰიდროლოგია და ჰიდროგეოლოგია.

გზმ-ს ანგარიშის მიხედვით საკვლევი ტერიტორიის ფარგლებში საშიში გეოდინამიკური პროცესები, რომლებიც ხელს შეუშლის ჰიდროელექტროსადგურის ექსპლუატაციას არ ფიქსირდება.

გზმ-ს ანგარიშის მიხედვით ჰესის ტერიტორია სესმურად 8 ბალიან ზონაში მდებარეობს.

გზმ-ს ანგარიშის მიხედვით მდინარე თეთრიხევი ჰიდროლოგიური თვალსაზრისით არაა შესწავლილი. მაქსიმალური ხარჯების საანგარიშო სიდიდეების გამოთვლა შესაძლებელია მეთოდით, რომელიც რეკომენდირებულია მაქსიმალური ხარჯების საანგარიშოდ 300 კმ²-მდე წყალშემკრები აუზის მქონე მდინარეებზე და მშრალ ხევეებზე.

გზმ-ს ანგარიშის მიხედვით, ჰესის მიმდებარე ტერიტორია უკავია სასოფლო-სამეურნეო სავარგულებს, მიტოვებულ ბაღებს, ვენახებს და საძოვრებს. ველური ფლორა წარმოდგენილია მეორადი სტეპური მცენარეულობით. მცენარეული კომპლექსის შექმნაში განმსაზღვრელი როლი უკავია: ვაციწვერას სახეობებს, ველის წივანასა და უროს

ინტენსიური სამეურნეო ათვისების შედეგად ჰესის მიმდებარე ტერიტორიის ფაუნა ძლიერ გაღარიბებულია.

გზმ-ს ანგარიშს მიხედვით, საკვლევ ტერიტორიაზე საქართველოს წითელ ნუსხაში შეტანილი სახეობები წარმოდგენილი არ არის.

გზმ-ს ანგარიშს მიხედვით ჰიდროელექტროსადგური არ მდებარეობს დაცული ტერიტორიების ფარგლებში.

გზმ-ს ანგარიშში განხილულია, ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების ხმაურის გავრცელების შესაძლებლობა, ელექტრონული ველების გავრცელება, ზემოქმედება წყლის გარემოზე, ნიადაგის დაბინძურება და გარემოზე ზემოქმედება ჰიდროტექნიკური ნაგებობის ექსპლუატაციის პერიოდში.

გზმ-ს ანგარიშის მიხედვით, თეთრიხევი ჰესის სპეციფიკიდან გამომდინარე ჰიდროტექნიკური ნაგებობების ექსპლუატაციის პერიოდში გარემოზე ნეგატიური

ზეგავლენა მინიმალურია. წყალმიმყვანი არხის ბეტონის საფარის სათანადო ჰიდროიზოლაციის შემთხვევაში საშიში გეოდინამიკური მოვლენების განვითარების რისკები არ არსებობს.

გზშ-ს ანგარიშში განხილულია შესაძლოა ავარიული სიტუაციები და მათი შემარბილებელი გზები, მათ შორის მნიშვნელოვანი ყურადღება ეთმობა ღია ფოლადის მილსადენს.

გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილია გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმა, რომელიც მოიცავს ჰესის ჰიდროტექნიკური ნაგებობების ექსპლუატაციას, სამანქანო დარბაზის ექსპლუატაციას, ქვესადგურის ექსპლუატაციას, ზეთების საცავის ექსპლუატაციას.

ეკოლოგიური ექსპერტიზის ჩატარების შედეგად დადგენილი პირობები ასახულია წინამდებარე დასკვნის III თავში.

III. პირობები

შპს „ჯორჯიან უოთერ ენდ ფაუერი“-ს ხელმძღვანელობა ვალდებულია:

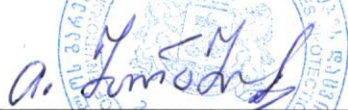
1. უზრუნველყოს საქმიანობის განხორციელება გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშით წარმოდგენილი სქემის, ასევე გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი შემარბილებელი ღონისძიებებისა და რეკომენდაციების შესაბამისად.
2. ნებართვის მიღებიდან ორი თვის ვადაში უზრუნველყოს ნარჩენების მართვის დეტალური გეგმის წარმოდგენა გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროში, სადაც გათვალისწინებული იქნება, საქმიანობის შედეგად წარმოქმნილი საყოფაცხოვრებო, საწარმოო და სახიფათო ნარჩენების სეპარირებული შეგროვების, მათი დროებით უსაფრთხოდ შენახვის და შემდგომი მართვის მიზნით შესაბამისი ნებართვის მქონე ორგანიზაციებზე გადაცემის საკითხები.
3. ნებართვის გაცემიდან ორი თვის ვადაში უზრუნველყოს საგანგებო (ავარიულ) სიტუაციაში მოქმედების სრულყოფილი გეგმის შემუშავება, სადაც დეტალურად იქნება განხილული მილსადენის ავარიული დაზიანების შემთხვევები, ასევე დატბორვას დაქვემდებარებული ტერიტორიის საზღვრები და გარღვევის ტალღის სიდიდე.
4. უზრუნველყოს გზშ-ს ანგარიშში (10.გვ.64) წარმოდგენილი სავალდებულო რეკომენდაციების შესრულება.
5. გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის სხვა პირზე გადაცემის შემთხვევაში, ნებართვის გადაცემა განახორციელოს „გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილი წესით.

IV. დასკვნა

შპს „ჯორჯიან უოთერ ენდ ფაუერი“-ს მიერ, გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის მიღების მიზნით ეკოლოგიურ ექსპერტიზაზე წარმოდგენილი, თეთრიხევის ჰიდროელექტროსადგურის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის მიხედვით, საქმიანობის განხორციელება შესაძლებელია წინამდებარე დასკვნის III თავში გათვალისწინებული პირობებით.

გარემოზე ზემოქმედების ნებართვების
დეპარტამენტის უფროსი

თამარ შარაშიძე
(სახელი, გვარი)

ბ.ა.

(ხელმოწერა)

საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტრო

გარემოზე ზემოქმედების ნებართვა N000112

კოდი MD1

„ 25 “ „ 09 “ 2014

1. ნებართვის მიმღები სუბიექტი შპს „ჭიორიანი თეთრი ელექტრო“
2. საქმიანობის მიზანი თეთრიხევის წყაროზე ექსპლუატაციის შესრულება
3. ადგილი (ადგილმდებარეობა), სადაც უნდა განხორციელდეს საქმიანობა ქ. თბილისი, თეთრიხევის დასახლება
4. დოკუმენტაციის მომამზადებელი ორგანიზაცია შპს „გეო კონსალტინგ“
5. ნებართვის მისაღებად წარმოდგენილი დოკუმენტაცია ვარიანტი ბუნებრივი რესურსების დაცვის შესახებ
6. ნებართვის გაცემის საფუძველი ეკოლოგიური შესწავლის დასკვნა ან 44. 19. 09. 2014.
7. ნებართვის პირობები ნებართვა მოქმედებს ეკოლოგიური შესწავლის დასკვნის პირობების შესრულების შემთხვევაში.

გარემოზე ზემოქმედების ნებართვა გაცემულია საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს მიერ.

საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს უფლებამოსილი წარმომადგენელი ვარიანტი ბუნებრივი რესურსების დაცვის შესახებ (გვარი, სახელი, თანამდებობა)

ბ.ა.

ვარიანტი ბუნებრივი რესურსების დაცვის შესახებ დენატოჩიშვილის თბილისი თემის წარმომადგენელი